

*Қазақстан Республикасы ауыл
шаруашылығының бәсекеге қабілеттілігін
дамыту*

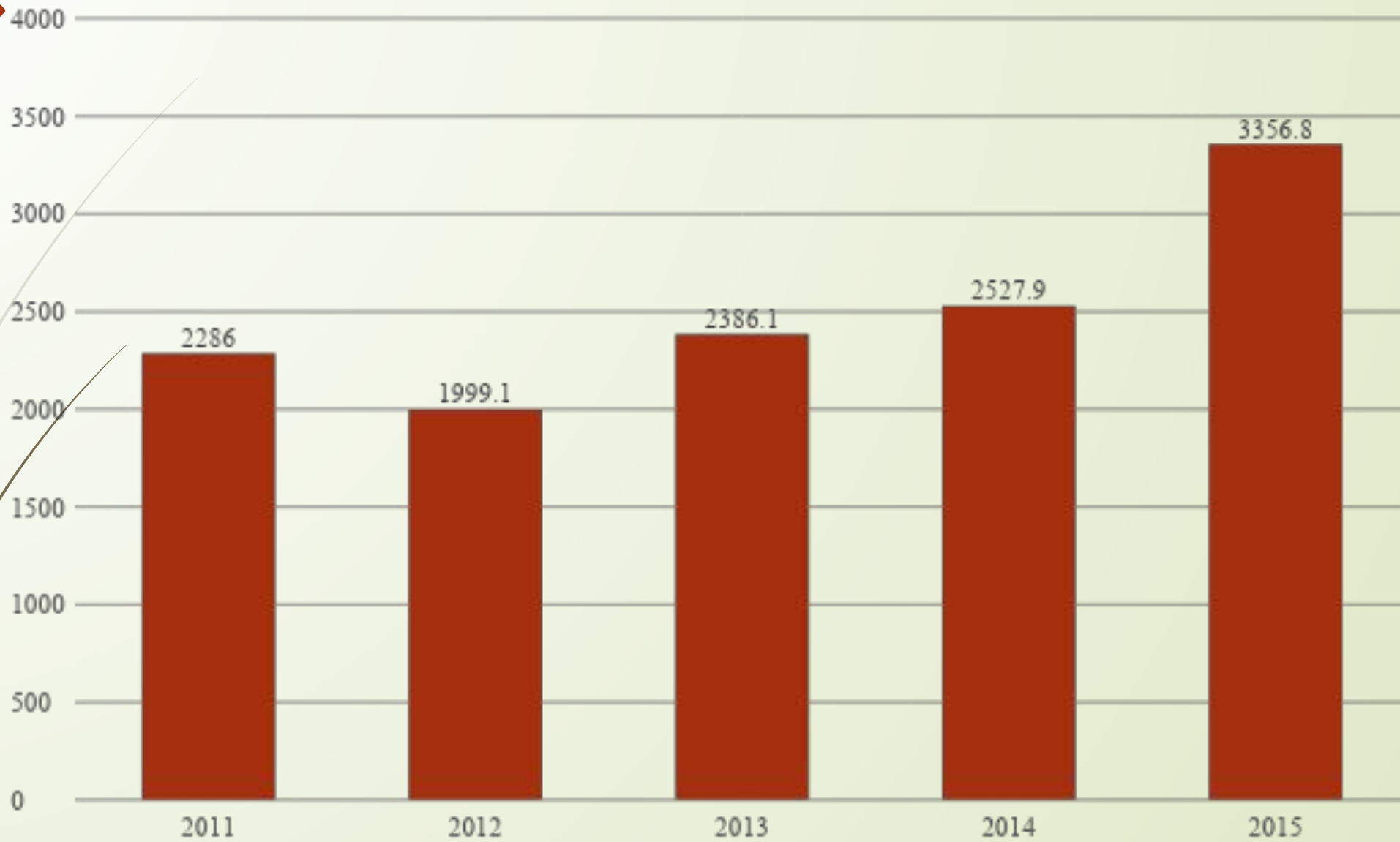

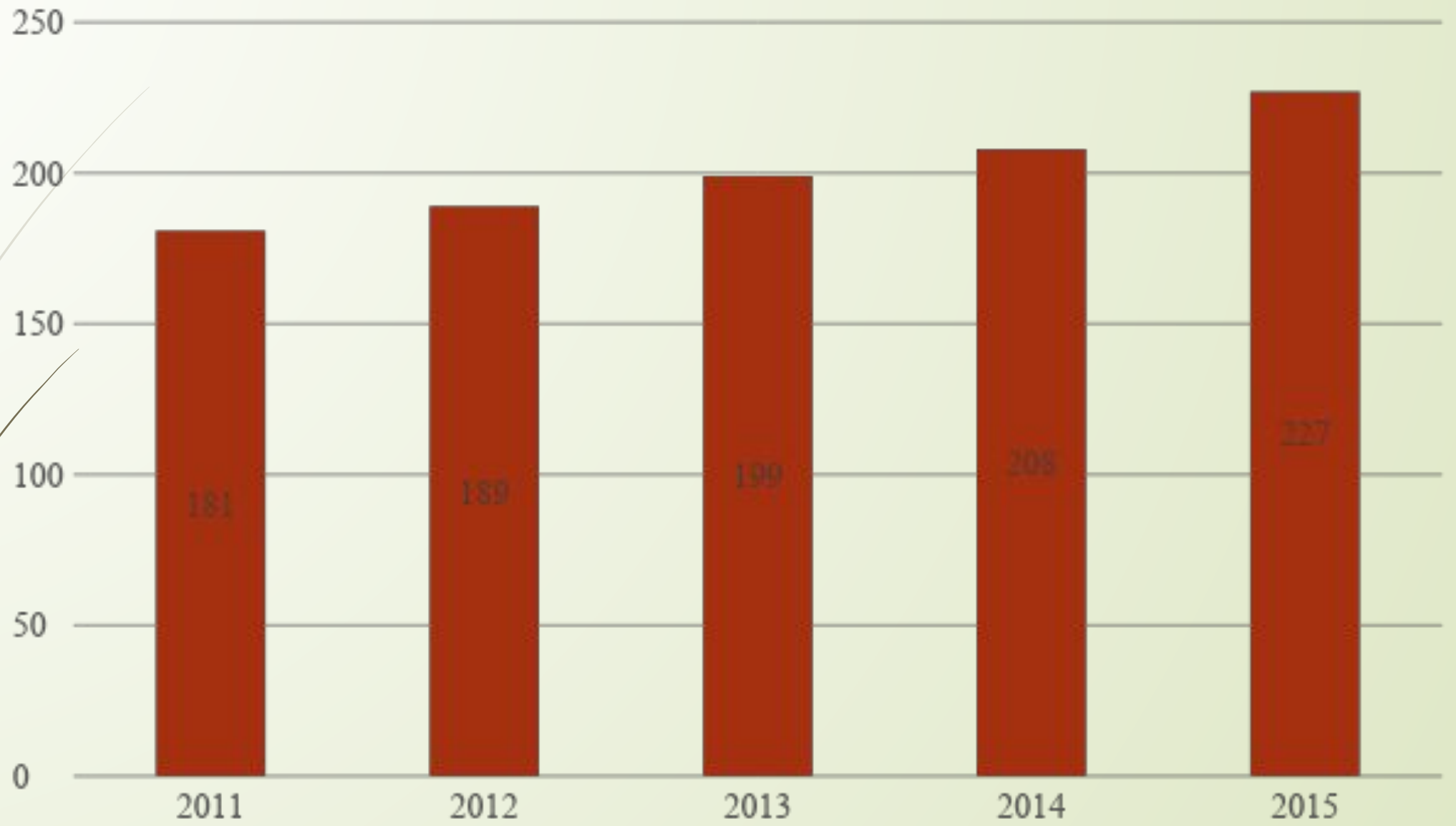
Тулеу Айдана

БҰҰ болжамы бойынша, 2025 жылға қарай Жер шары халқы 8 миллиард адамнан асады. Саны өсіп келе жатқан әлем халқын асырау үшін дамыған елдерде 60%-ға, ал дамушы елдерде екі есеге көп азық-түлік өндіру қажет. Осыған байланысты, сала өнімдеріне өсіп отырған қажеттіліктерді барынша тиімді қанағаттандыру үшін ауыл шаруашылығының бәсекеге қабілеттілігін арттыру ерекше өзектілікке ие

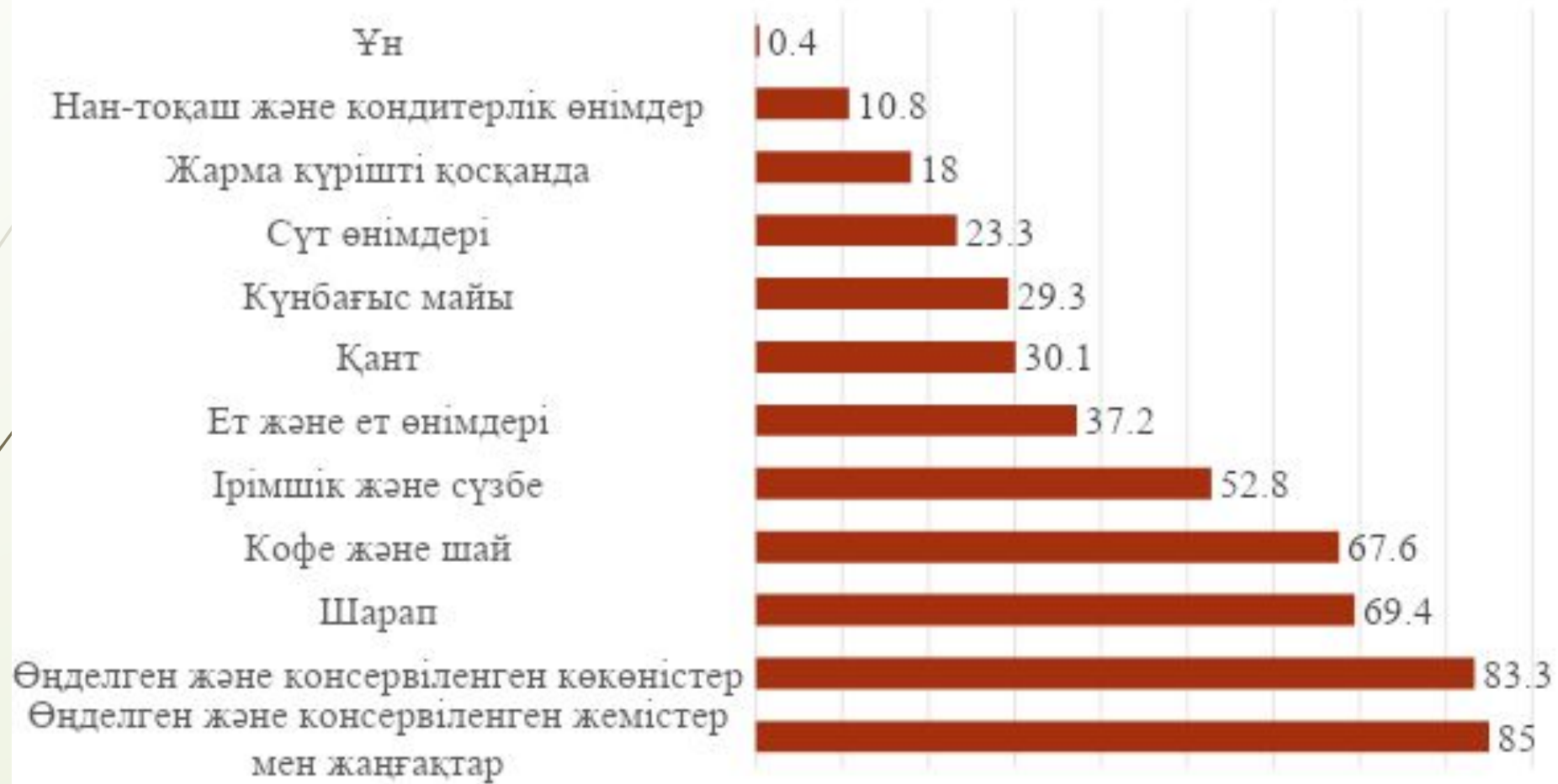
Мақаланың

Мақсаты – Қазақстан Республикасы ауыл шаруашылығының бәсекеге қабілеттілігі мен оның инновациялық дамуының қазіргі жағдайын зерттеу негізінде ондағы орын алған мәселелерді анықтап, оларды шешу жолдарын ұсыну

Ішкі тұтытудағы азық-түлік тауарлары импортының үлесі, %

Ауыл шаруашылығы өнімдерінің жеке түрлерінің өндірісін салыстыру

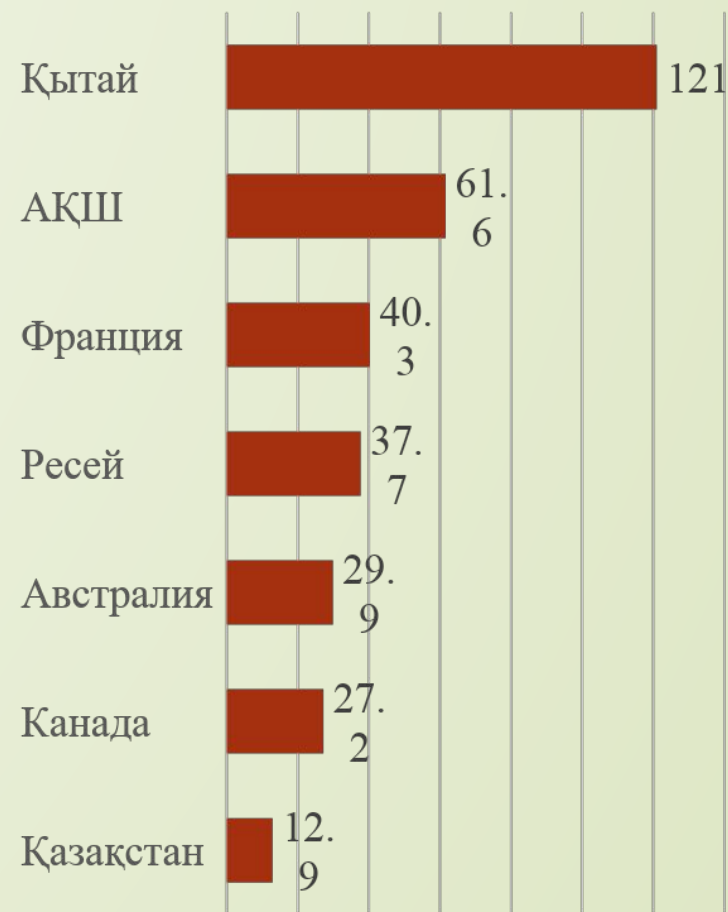
Ірі қара мал еті (сойыс салмақта), млн. т

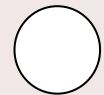

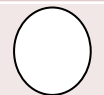

Сүт өндірісі, млн. т

Бидай түсімі, млн. т

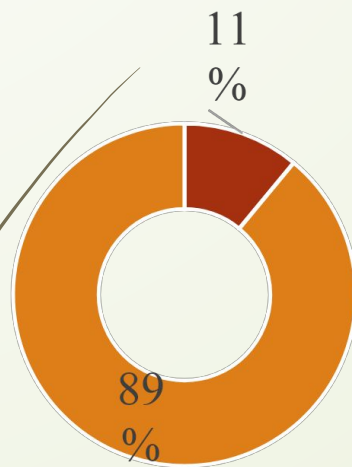

Ауыл шаруашылығында техникалық алшақтықтың ағымдағы деңгейін бағалау

Факторлар	Ағымдағы техникалық деңгей	Түсіндірме	Шығарылымның өсу әлеуеті
Тұқым шаруашылығы		Бейімделмеген сұрыптар импортталады, отандық тұқымдар сапасы төмен, өздігінен өну үлесі жоғары.	+ 80-120% - өнімділік өсімі
Өсімдіктерді қорғаудың химиялық құралдары (ӨҚР)		Жеткіліксіз мөлшерде қолданылады (га-ға 1,2 мың тг, дамыған елдерде га-ға 3,7 мың тг).	+ 20-50% - өнімділікті сақтау арқасында егін көлемі артады.
Минералды тыңайтқыштар		Минералды тыңайтқыштарды қолдану батыс елдері деңгейінен 10 есе аз, әсіресе фосфор тыңайтқыштары.	+ 30-60% - өнімділік пен өнім сапасы артады
Тамшылатып суару		Егіншілік жерлердің 30% ғана қолданылуы мүмкін.	+ 20-40% - құрғақшылық әсерін азайту арқасында Кейбір дақылдар үшін өнімділік бірнеше есе өседі.
Комбайндар		Ірі шаруашылықтар импорттық техниканы қолданады.	+20-30% - құрастыру кезінде шығыстарды азайту арқылы және ұсақталған дәндер үлесінің төмендеуі.
Аспалы құрал-жабдық		Бейімделмеген техника қолданылады.	+30-70% - өнімділік өсімі жанар-жағармай материалдарына шығындар 50-70% дейін қысқарады.
Асыл тұқымды мал		Асыл тұқымды мал үлесін 2-5%-дан 15% (дамыған елдер деңгейі) дейін арттыру керек; мамандандырылған асыл тұқымды шаруашылықтарды құру қажет.	+ 20-50% мал өнімділігінің жақсы көрсеткіштері арқылы
Малды ұстау		М/ш өнімінің үлкен бөлігі мал ұстау технологияларын қолданбайтын жеке қосалқы шар-да ж/е кішігірім фермерлік шар-да өнд/ді.	+10-30% аз ауруға шалдығу мен массалық өсудің жақсы көрсеткіштері арқылы
Вакциналар мен тест-жүйелер		Мемлекеттік бағдарлама аясында төмен сапалы импорттық құралдар қолданылады.	+10-30% аурулардың қысқаруы арқасында

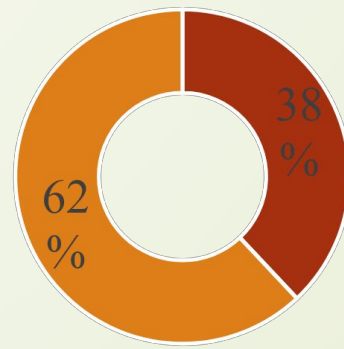
Пайдалану мерзімі бойынша ауыл шаруашылығы техникасы паркінің құрылымы

Тракторлар

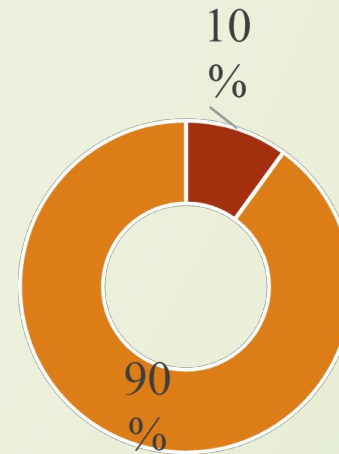
- 10 жылға дейін
- 10 жылдан жоғары

Комбайндар

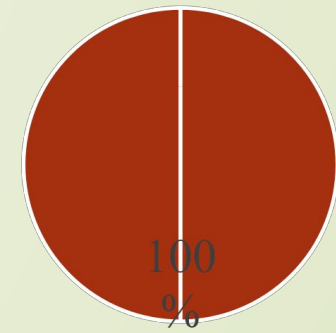
- 10 жылға дейін
- 10 жылдан жоғары

Тұқым себетін машиналар

- 10 жылға дейін
- 10 жылдан жоғары

Егістік кешендері

- 10 жылға дейін
- 10 жылдан жоғары

Ұсыныстар

- Шағын қожалықтардың кооперацияға бірігуін ынталандыру.
- Инновациялық инфрақұрылымды дамыту.
- Мемлекеттік бюджеттің шығыс бөлігінде ауыл шаруашылығын қолдау көлемін 10% дейін жеткізу.
- Лизинг жүйесін дамыту.
- Ашық инновация саясатын жүзеге асыру жағдайында инновация нарығына үздіксіз мониторинг жүргізу және олардың коммерциялық әлеуетін бағалау.

НАЗАРЛАРЫҢЫЗГА РАХМЕТ!

